

07. Videnskabelige undersøgelser

07.01. Fiskeriundersøgelser.

Fiskeriundersøgelseernes formål er udforskning af de grønlandske farvandes naturlige ressourcer med henblik på fiskerimæssig udnyttelse. Institutionen skal dels som et led i disse undersøgelser, dels som en opgave i sig selv tillige løbende undersøge det marine miljø og rådgive ved udformning af krav til forebyggelse af forurening af miljøet ved teknisk virksomhed samt deltage i kontrollen af, at opstillede krav til denne virksomhed efterkommes og har den ønskede virkning.

Institutionen skal endvidere foretage de fiskeri- og havundersøgelser, som det som medlem af internationale kommissioner påhviler Danmark at udføre omkring Grønland og i andre havområder, hvor Grønland har fiskeriinteresser. I de senere år er de nævnte opgaver blevet udvidet til også at omfatte spørgsmål vedrørende havpattedyr, af hvilke flere er genstand for drøftelser i internationale kommissioner. Blandt andet vedtages i Den internationale Hvalfangstkommission (IWC) kvotering af fangsten af visse hvalarter, som spiller en betydelig rolle for Grønland, hvilket har medført forøget konsulent- og mødevirksomhed for institutionen og gjort det aktuelt at udvide biologisk dataindsamling til også at omfatte disse arter.

De fiskeribiologiske undersøgelser har fået stærkt stigende betydning i de senere år. Så at sige alle fiskearter af større kommerciel betydning i grønlandske farvande er nu genstand for international regulering, og der er ønsker om også at inddrage sekundære fiskearter i ordningerne. Samtidig har den udvidede økonomiske zone omkring Grønland og Grønlands hurtige udbygning af den søgående flåde af trawlere betydet, at Grønland tager en større og større andel af fangsten. Grønland har f.eks. næsten hele rejkvoten ved Vestgrønland, mens Grønlands andel af totalfangsten i 1960'erne var under 10 pct. Denne ændring i forholdet mellem grønlandsk og udenlandsk fiskeri har betydet, at dataindsamling af det samlede fiskeri nu i langt højere grad end tidligere hviler på institutionen, og den har for øjeblikket svært ved at følge med i udviklingen. Institutionen koncentrerer sig om de vigtigste fiskerier (rejer og torsk), men må lade visse opgaver hvile, f.eks. forskellige sekundære arter og forskellige ønsker fra grønlandske kommuner om lokale undersøgelser. Arbejdspresset i de vigtigste aktuelle opgaver hindrer også langsigtede biologiske undersøgelser, f.eks. af samspillet mellem arter som torsk og rejer og af samspillet mellem miljø (f.eks. temperaturforholdene), sæler og fiskebestande.

Institutionen skal også vurdere potentielle fiskerimuligheder og medvirker ved tilrettelæggning af programmer for og deltager i forskellige forsøgsfiskerier. Blandt sådanne opgaver inden for de seneste år skal nævnes rejer på det østgrønlandske fiskeriterritorium.

Som et led i dataindsamlingen samarbejder institutionen med bl.a. Den kongelige grønlandske Handel i detaljeret elektronisk databehandling af de grønlandske trawleres fiskeri.

Også de miljømæssige opgaver har været stærkt tiltagende de sidste år med den stigende tekniske aktivitet i det grønlandske havområde. I 1980 er institutionens arbejdsområde desuden blevet udvidet til at omfatte opgaver vedrørende udnyttelse af vandkraft samt olieeftersforskning på land i Grønland. Inden for dette arbejde er det særligt nødvendigt at følge med i den videnskabelige udvikling og have kontakt med andre inden- og udenlandske institutioner.

Institutionen har i 1981-83 beskæftiget en del af de langtidsledige, til hvem ministeriet er blevet pålagt at skaffe midlertidigt arbejde i Københavnsområdet.

Som følge af de ovennævnte store udvidelser af arbejdsopgaverne og disses karakterændring nedsatte ministeriet i oktober 1980 en arbejdsgruppe til at gennemgå Grønlands Fiskeriundersøgelses personalebehov og udarbejde forslag til en ny organisationsplan. Arbejdsgruppen har 6. april 1982 afgivet rapport til ministeriet. Arbejdsgruppen er gået ind for en væsentlig udvidelse af institutionens personale over en femårig periode. Ministeriet har ved en vurdering af opgaverne foretaget en prioritering, og på baggrund heraf har man medtaget et begrænset antal yderligere stillinger i forslaget for 1984.